

16 Mei 2018

Die volgende is met geringe aanpassings oorgeneem uit 'n nuusbrief van die NG Kerk Sinode Goudland.

DIE SUID-AFRIKAANSE INKOMSTEDIENS (SAID)

EN DIE

KERK AS OPENBARE WELDAADSORGANISASIE

Afkortings wat in hierdie nuusbrief gebruik word

Afrikaans

BVE	Belastingvrystellingseenheid
NWO	Nie-winsgewende organisasie
NWO	Openbare Weldaadsorganisasies
OWO	Openbare Weldaadsorganisasies
SAID	Suid-Afrikaanse Inkomstediens

Engels

NPO	Non-profit Organisation
PBO	Public Benefit Organisation
SARS	South African Revenue Services
TEU	Tax Exemption Unit

AGTERGROND

Hierdie skrywe oor **Registrasie as Openbare Weldaadsorganisasies (OWO's)** word gesirkuleer na aanleiding van 'n besoek namens die NG Kerk aan die Belastingvrystellingseenheid (TEU = Tax Exemption Unit) van die SAID.

Daaruit het dit geblyk dat daar waarskynlik verwarring en selfs onduidelikheid in die kerk bestaan oor 'n aantal sake, soos:

1. moet gemeentes/kerklike strukture register as OWO?;
2. die kwessie van fidusiêre aanspreeklikheid;
3. asook die verwarring rondom die onderskeid tussen die registrasie as NWO (nie-winsgewende organisasie, NPO in Engels) en OWO (openbare weldaadsorganisasie, PBO in Engels).

INKOMSTEBELASTING EN EIENDOMSBELASTING

Nog 'n uitdaging aan kerke is die feit dat daar dikwels in ons gesprekke en denke nie duidelik **onderskeid** gemaak word tussen die betaal van **inkomstebelasting** en die betaal van **eiendomsbelasting** nie.

Inkomstebelasting word hanteer deur die **SAID**, terwyl **eiendomsbelasting** 'n saak is wat resorteer onder die plaaslike regering (**munisipaliteit**).

Kerke geniet gewoonlik vrystelling van **eiendomsbelasting** op alle geboue wat vir kerklike doeleindes gebruik word. Waar kerke eiendom besit wat nie vir kerklike doeleindes gebruik word nie (verhuring van huise, kantore, of wat ookal wat dus as direkte handelsbedryf beskou word), kan die plaaslike owerheid op daardie eiendomme belasting hef.

Die staat het nie 'n eenvormige beleid hieroor nie. 'n Plaaslike owerheid neem eie besluite oor eiendomsbelasting.

Onderhandelinge op plaaslike vlak moet hierdie saak aanspreek. Ervaring het geleer dat die NG Kerk nie alleen hieroor met die plaaslike owerheid moet onderhandel nie. Kry vennote vanuit die hele spektrum van kerke om die gesprekke te voer.

Sover dit **inkomstebelasting** aan betref, is daar wel 'n koppeling met eiendomsbelasting, in die sin dat as kerkeiendom verhuur word vir nie-kerklike gebruik (waarop dan dalk eiendomsbelasting gehef word deur die munisipaliteit), die **huurinkomste** addisioneel ook dan belasbaar is deur die SAID – en as sodanig as inkomste aangedui moet word op die inkomstebelastingvorm.

Daar bestaan 'n gids oor die hantering van inkomstebelasting, naamlik die Tax Exemption Guide for Public Benefit Organisations in South Africa Issue 2 (19 September 2016) – verkrygbaar op SAID se webtuiste by <http://www.sars.gov.za/ClientSegments/Businesses/TE0/Pages/default.aspx>.

OPENBARE WELDAADSORGANISASIE

Van die probleme wat die Belastingvrystellingseenheid tydens hul ondersoek ontdek het, is die volgende:

1. die nie-indiening van jaarlikse belastingopgawes [IT12EI] deur OWO's. Ten spyte van die feit dat baie gemeentes en kerklike strukture wel geregistreer is by SARS vir belastingvrystelling, dien hulle nie jaarliks 'n opgawe in nie – of hulle dui slegs 'n nul-balans in die state aan sonder om aan te toon hoe hulle daarby uitgekom het.
2. daar is gemeentes wat probeer om 18A kwitansies uit te reik vir donasies wat aan die gemeente gemaak is. Dis onwettig. Hierdie kwitansies kan slegs uitgereik word as 'n instansie daarvoor geregistreer is – en dan ten opsigte van 'n goedgekeurde aktiwiteit.
3. dit is egter onwaarskynlik dat gemeentes sal kwalifiseer

vir Artikel 18A registrasie, aangesien die aangeduide aktiwiteite wat daarvoor goedgekeur is, nie Godsdiens, Geloof en Filosofie insluit nie. Slegs goedgekeurde OWO's, met ook status in terme van Artikel 18A van die Wet, kan 'n 18A kwitansie aan skenkers uitreik.

4. gemeentes/ kerklike instansies laat na om besigheidsinkomste te verklaar – veral t.o.v. verhuring van geboue en konferensiegeriewe;
5. veranderinge in die konstitusies/bepaalde Kerkorde-artikels van geregistreeerde gemeentes/sinodale strukture, wat nie onder die aandag van die Kommissaris gebring word nie;
6. verandering in fidusiêre verantwoordelike persone wat nie onder die aandag van die Kommissaris gebring word nie – en waarskynlik die negering van die rol wat hierdie persone in die finansiële verantwoording van gemeentes behoort te speel;
7. in gebreke bly van kennis gee van adresverandering van gemeentes.

Hoekom registreer as 'n Openbare Weldaadsorganisasie?

Enige persoon of entiteit in die land (wat ook as 'n regspersoon geld) wat inkomste bokant 'n bepaalde bedrag per jaar genereer, is onderhewig aan die betaal van belasting op die ontvangs daarvan. Voorheen was kerke deur die wet outomaties vrygestel van inkomstebelasting. Dit is egter verander.

Registrasie as 'n OWO onder die Inkomstebelastingwet 58 van 1962 (soos gewysig) [hierna die "Wet"] by die SAID is dus 'n vrywillige opsie met die oog op die vrystelling van inkomstebelasting.

Om belastingvrystelling te geniet moet 'n gemeente, 'n ring, 'n sinode en die Algemene Sinode dus registreer as 'n OWO. Sien Artikel 10 (1)(cN) [Vrystellings] van die Wet.

Die aktiwiteite van die betrokke organisasie sal dan bepaal of dit kwalifiseer vir vrystelling van inkomstebelasting onder Artikel 30 [Openbare Weldaadsorganisasies] van die Wet, of ook vir uitreiking van kwitansies onder Artikel 18A [Aftrekking van skenkings aan sekere organisasies] van die Wet, ten opsigte van donasies.

Een van die kwalifiserende aktiwiteite vir OWO-registrasie en derhalwe vir die vrystelling van Inkomstebelasting, is "godsdiens" (sien punt 6 van Basic Guide to Income Tax for Public Benefit Organisations). Daar word Godsdiens, Geloof en Filosofie as 'n goedgekeurde aktiwiteit gelys.

Gemeentes en die meeste kerklike strukture behoort dus suksesvol te wees in hulle aansoek tot OWO-registrasie.

Is ons gemeente geregistreer as 'n Openbare Weldaadsorganisasie?

Gemeentes kan uitvind of hulle as 'n OWO geregistreer is deur na *e-filing* te gaan en vir 'n aanslagvorm te vra. Die nommer op die vorm wat met 'n "9" begin, is die registrasienommer. Navraag kan ook direk by die SAID se Belasting Vrystellingseenheid gedoen word.

Hoe kan ons registreer as 'n Openbare Weldaadsorganisasie?

Om te registreer as 'n OWO moet die volgende dokumente by die Belasting Vrystellingseenheid van die SAID ingedien word:

1. vorm EI1: Voltooide en ondertekende aansoek om as 'n OWO te registreer;
2. vorm EI2: Geskrewe onderneming en onderteken deur die drie fidusiêre persone, wat nie verbonde persone met betrekking tot mekaar is nie, van die organisasie wat die fidusiêre verantwoordelikheid vir die OWO onderneem.
3. gesertifiseerde afskrif van die stigtingsdokument (konstitusie) wat moet voldoen aan die vereistes van

Vorm EI2.

4. 'n goedgekeurde OWO kwalifiseer ook, onder sekere bepaalde voorwaardes in elke geval, vir vrystelling van: Oordragkoste, Boedelbelasting, Kapitaalwinsbelasting, Donasiebelasting, BTW, Vaardigheidsontwikkelingsheffing en Dividende belasting.

Al die inligting is op ons webwerf beskikbaar by <http://sinoos.co.za/said/>

Cathy Odendaal

Bedryfsbestuurder

NG Kerk Oostelike Sinode

Tel (012) 804-9543/4

Faks (086) 720-8742